ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВСС-13609 30-10-2026

ЧРЕЗ
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДО
СЪЮЗА НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ОТГОВОРИ НА ПОСТАВЕНИ ВЪПРОСИ НА ВАСИЛ ПЕЛОВСКИ – КАНДИДАТ ЗА ИЗБОТЕН ЧЛЕН ОТ КВОТАТА НА СЪДИИТЕ

УВАЖАЕМИ СЪДИЯ АТАНАСОВ,

Въпрос 1:

Подкрепям следващият състав на ВСС да продължи институционалната работа по изясняване на случая. Първата стъпка трябва да бъде преглед на събраните материали, извършените проверки и останалите без отговор въпроси. На тази основа следва да се определи конкретен предмет на последващата работа, отговорен състав и срок за представяне на резултатите.

Публикуваните от ВСС протоколи и доклад на временната комисия са отправна точка, която трябва да бъде използвана и надградена. ВСС - материали за работата на временната комисия

Бих предложил проверката да обхване конкретните данни за контакти и действия, евентуалната им връзка с кадрови процедури и дела и възможното използване на служебна информация или правомощия за неправомерно въздействие. Не всяко познанство доказва зависимост, но всяко достоверно сведение за такава изисква проверка.

При установени данни за нарушение следва да се задействат приложимите механизми за дисциплинарна, етична или друга отговорност, а материалите за евентуално престъпление да се изпратят на компетентния орган. Необходимо е да се отчитат законовите срокове и процесуалните гаранции.

Подкрепям и продължаване на публикуването на относимите документи при условията на защита на личните данни, защитените тайни и правата на засегнатите лица. Публичният резултат трябва ясно да разграничава установените факти, непотвърдените твърдения и въпросите, чието изясняване принадлежи на друг орган. ВСС дължи и изводи как да бъдат ограничени условията за повторение на подобно влияние.

Въпрос 2:

Оценката ми не е еднозначна. Създадени са полезни инструменти и са положени усилия, които следва да бъдат съхранени. Съществения дефицит според мен е в последователното им прилагане, свързването на отделните политики и проследяването на резултатите.

2.1.

Подкрепям създаването на механизма за защита на съдийската независимост и публичното отразяване на посегателствата срещу нея. Това е необходима институционална основа. Не приемам обаче защитата да се изчерпва с декларации или авторитетът на съдебната власт да се отъждествява с липса на критика. Доверието изисква както защита срещу неправомерни атаки, така и открит отговор на основателните въпроси.

2.2.

Оценявам положително усилията на Съдийската колегия за изграждане на механизми за защита на съдиите, разглеждането на сигнали и изразяването на институционална подкрепа. Натрупаният опит е добра основа за по-нататъшно развитие на тази дейност. Считам, че тя може да бъде усъвършенствана чрез по-своевременна реакция, последователно прилагане на единен стандарт и проследяване на ефекта от предприетите мерки. Важно е всеки съдия да има увереност, че при външен или вътрешен натиск може да разчита на достъпна и ефективна институционална защита.

2.3.

Публичното обявяване на процедурите и резултатите е необходима положителна практика. Същевременно публичността не е достатъчна, когато кандидатите не могат да предвидят движението и приключването на конкурса. Не приемам продължителното незапълване на предвидими кадрови потребности и използването на командироването като траен заместител на конкурсното начало. Необходима е обща организация на прогнозата, атестирането и конкурсите.

Задължително е активно участие на членовете на ВСС в стартиралата съдебна реформа. Очертаването на ясни правила, критерии и принципи е от важно значение за кадровото развитие в съдебната власт.

2.4.

Подкрепям публичното представяне на концепциите и участието на общите събрания в предвидените от закона форми. Считам за недостатъчен подход, при който решаващите мотиви не показват съпоставка между кандидатите и отговор на съществените въпроси за качествата им. Доверието на колегите има значение и следва да бъде обсъдено изрично, наред с професионалната и управленската компетентност.

2.5.

Подкрепям ясна и последователна дисциплинарна дейност, основана на конкретни критерии и еднакъв подход към сходни случаи. Преценката следва да отчита както поведението на съдията, така и обективните условия на работа, включително натовареността, кадровата обезпеченост и организацията в съда. Когато въз основа на установените факти са налице законовите предпоставки за дисциплинарна отговорност, тя следва да бъде ангажирана и да бъде наложено съразмерно наказание при спазване на правото на защита. Предвидимото и мотивирано прилагане на дисциплинарните правила защитава професионалните стандарти и укрепва доверието в съдебната власт.

2.6.

Етичните правила, декларациите и проверките са необходими. Недостатъчно е обаче превенцията да се възприема основно като събиране на документи. Непрозрачното движение на кадровите преписки, немотивираните различия и продължителната неопределеност също създават риск. Оценявам антикорупционната политика според способността ѝ да ограничава тези възможности и да осигурява проверка на конкретните сигнали.

2.7.

Инвестициите в сгради, техника и електронни системи следва да бъдат отчитани като принос. Критичен съм към промени, чието внедряване прехвърля допълнителна

тежест върху съдиите и служителите без достатъчна подготовка и ресурс. Адекватните възнаграждения, почивката, безопасната среда и техническата обезпеченост трябва да се планират като взаимосвързани условия за качествено правораздаване.

2.8.

Подкрепям изграждането на инструменти за измерване на натовареността. Не считам за достатъчно обаче данните да се използват предимно за статистически сравнения. Методиката трябва да отразява реалните усилия и сложността на работата, а резултатите да водят до кадрови и организационни действия. Съществен критерий е дали трайната свръхнатовареност действително намалява.

2.9.

Подкрепям търсенето на решения за устойчиво кадрово обезпечаване и достъпно правосъдие. Не бих подкрепил структурна промяна без убедителна оценка на последиците за гражданите и засегнатите съдилища. Документираните възражения по Модел 4 показват необходимостта от предварителен професионален диалог и ясна връзка между предложената структура и очаквания резултат.

Въпрос 3:

Поемам ангажимент да не подкрепям кадрови решения, внесени извън предварително обявения дневен ред без конкретно обоснована неотложност. Не бих подкрепил и решение без достатъчни данни, ясни мотиви и проверка за еднакво третиране на засегнатите магистрати.

Необходима е организация, при която материалите се предоставят своевременно, спорните въпроси се изясняват предварително, а предложенията показват фактическите основания, приложимите критерии и относимата практика. Неотложността трябва да бъде обяснена самостоятелно, а не да се предполага.

При данни за различен стандарт бих поискал съпоставка с предходните сходни случаи и изрични мотиви за отклонението. Ако материалите не позволяват информирано решение, бих предложил отлагане и допълването им.

Когато установя необосновано преимущество, ще изложа възраженията си в заседанието и ще гласувам против. Ще настоявам аргументите ми да бъдат отразени и ще използвам приложимите правни възможности за проверка или преразглеждане. При данни за нарушение ще сезирам компетентния орган. Публичността на несъгласието трябва да бъде придружена от конкретно действие в рамките на правомощията ми.

Въпрос 4:

4.1.

Първият ми приоритет е преглед на реакциите по сигналите за засягане на независимостта: срокове, предприети мерки и резултат. Бих предложил годишен публичен анализ и постоянен капацитет за своевременно представяне на точна информация. При защитата на съда трябва ясно да се разграничава неправомерният натиск от допустимата критика.

4.2.

Бих предложил ясни срокове за първоначална реакция, изслушване и последваща проверка, както и ред за незабавно поставяне на публично известни сериозни данни пред колегията. Сигналите срещу административен ръководител или член на ВСС трябва да се разглеждат при същия стандарт и с необходимите гаранции срещу конфликт на интереси.

4.3.

Първите ми предложения ще бъдат поне тригодишна кадрова прогноза, публичен годишен календар и преглед на забавените и спрените конкурси и атестации. За всяка процедура трябва да се знаят етапът, следващото действие и отговорното звено. Промените в критериите изискват предварително обсъждане и ясни преходни правила.

4.4.

Ще настоявам за съдържателно сравнително обсъждане на кандидатите и мотивиран отговор на становищата на общите събрания. Първи практически приоритет е анализът на съдилищата, в които процедурите многократно остават без кандидати, и причините за това. Необходимо е и обучение за управленските отговорности на длъжността.

4.5.

Бих предложил анализ на наложените наказания и резултатите от съдебния контрол, за да се установят повтарящите се проблеми. При забавени дела трябва да се изследват индивидуалната натовареност и предприетите организационни мерки. Защитата на професионалното мнение и правото на защита трябва да бъде съчетана с последователна реакция при доказани нарушения.

4.6.

Първият ми приоритет е проследимостта на кадровите процедури: ясни критерии, мотивирани оценки, прозрачни отводи и отчетност за забавянията. Бих подкрепил и оценка на рисковете при разпределението на дела, достъпа до информация и използването на административни правомощия. Независимостта и почтеността трябва да се защитават заедно.

4.7.

Ще предложа приоритетен преглед на най-неотложните сградни и технически потребности, свързан с многогодишно финансиране. Ще отстоявам предвидими възнаграждения и реални условия за ползване на отпуск и поддържане на квалификацията. При въвеждане на технологии ще настоявам за предварително тестване с участие на съдии и служители.

4.8.

Бих предложил методологичен преглед и представително изследване на времето за различните видове работа. Следва да се отчитат сложността, обемът на доказателствата и действително извършените действия, включително при заместване. За съдилищата с трайна свръхнатовареност трябва да има конкретни планове за подкрепа, а при предложения за законодателни промени - оценка на очаквания ефект.

4.9.

Първият ми приоритет е да се установи кои затруднения могат да бъдат преодолени чрез кадрово обезпечаване, специализация, споделени услуги и електронно правосъдие. Структурните предложения трябва да съдържат оценка за достъпа до съд, разходите и последиците за хората. Бих настоявал те да се обсъждат предварително с общите събрания, адвокатурата и местните общности.

Въпрос 5:

Бих търсил доказана правна компетентност, почтеност, устойчивост на натиск и способност за управление без неправомерно въздействие върху професионалната преценка на магистратите. Качествата трябва да се извеждат от конкретна работа и поведение, а не само от общи положителни характеристики.

За председателите на върховните съдилища са особено важни правораздавателният авторитет, отношението към независимостта на отделния съдия и способността да се организира работата на съда. За главния прокурор бих поставил акцент върху законността, отчетността и готовността административните правомощия да бъдат подложени на реален контрол.

Като конкретна промяна бих предложил единна проверима структура на материалите за интегритета: източник, установено обстоятелство, обяснение на кандидата и мотивиран извод. Така ще бъде ясно кои данни са проверени, кои са противоречиви и какво остава неизяснено.

В рамките на законовите правомощия следва да се съпоставят относимите имуществени декларации и данните от официалните регистри, да се изясняват съществени несъответствия и конкретните обстоятелства за конфликт на интереси. Когато е необходима проверка от друг орган, тя трябва да бъде поискана своевременно.

Сериозните сигнали трябва да бъдат поставени пред кандидата и обсъдени по същество. Непроверената обвинение не доказва липса на интегритет, но формалното отричане също не приключва проверката. Бих настоявал мотивите за избора да обясняват как са разрешени съществените съмнения, при зачитане на правото на защита и личния живот.

Въпрос 6:

Съдийската колегия трябва да допринася за условията, при които съдиите могат да участват в механизма свободно и без риск от ответни кадрови или дисциплинарни действия. Тази задача не включва даване на указания по конкретните разследвания.

Следва да се отчете и последното развитие: в съобщението си от 9 октомври 2026 г. Съветът на Европа посочва напредък чрез правила за едновременно назначаване на разследващия и контролиращия прокурор и допълнителен съдебен контрол. Това е основание вниманието да се насочи и към практическата работа на гаранциите.

Ако ми бъде гласувано доверие и бъда избран за член на ВСС бих предложил редица мерки и механизми за гарантиране на независимостта и спокойна правораздавателна дейност.

Отчетността за работата на механизма трябва да бъде организирана така, че да не се превръща в средство за влияние върху конкретни производства.

Въпрос 7:

Концепцията съдържа цели, чието постигане зависи от решенията на колективен орган. Не бих приел отхвърлянето на отделно мое предложение като достатъчно основание да преустановя работата си. Бих изложил аргументите си, потърсил професионална подкрепа и преценил дали има друг законосъобразен начин за постигане на целта.

Ще отчитам пред съдийската общност какво съм предложил, какъв отговор е получило и какви резултати са постигнати. При убедителни насрещни аргументи бих коригирал подхода си и бих обяснил причините.

Различен е случаят на трайна невъзможност да се отстояват основните принципи на мандата - независимост, равнопоставеност и мотивирано управление. Ако участието ми престане да дава реална възможност да изпълнявам тези ангажименти и единствено прикрива неприемливи практики, бих поставил открито въпроса за продължаването му, включително за подаване на оставка. Това решение трябва да бъде мотивирано пред колегите, които са ми гласували доверие.

Въпрос 8:

Предлагам създаването на достъпен механизъм за организационна и професионална подкрепа, съобразен с конкретните затруднения на съдията. Под дела с висока обществена чувствителност в концепцията си разбирам дела с висок обществен интерес, при които засиленото публично и медийно внимание може да създаде допълнително професионално напрежение.

При продължителна свръхнатовареност подкрепата трябва да започва с обективна оценка на индивидуалната работа и ресурсите на съда. Въз основа на нея следва да се предприемат конкретни мерки: осигуряване на помощен персонал, своевременно попълване на свободните длъжности, ограничаване на ненужните административни задачи и по-равномерно разпределение на бъдещата работа при спазване на закона и принципа на случайния подбор.

При дела с висок обществен интерес е необходима своевременна институционална комуникация. Съдът следва да разполага с професионална подкрепа за предоставяне на точна и разбираема информация за движението на производството, приложимите процедури и постановените актове при зачитане на законовите ограничения. Това ще намали риска съдията лично да бъде въвличан в публични спорове по разглежданото дело.

При данни за натиск, заплахи или целенасочено разпространяване на неверни твърдения трябва да се осигурят бърза институционална реакция и необходимата координация с компетентните органи. Същевременно следва ясно да се разграничава неправомерното въздействие от допустимата обществена критика. Високият обществен интерес сам по себе си не е основание за намеса в работата на съдията или за отклонение от обичайните процесуални гаранции.

Бих подкрепил практически обучения с НИП за комуникация при засилен обществен интерес, реакция при опити за натиск и управление на професионалното напрежение. При необходимост следва да бъде достъпна и доброволна, поверителна психологическа подкрепа. Ползването ѝ не трябва само по себе си да води до неблагоприятна кадрова или атестационна оценка.

Като първа стъпка бих предложил определяне на отговорно звено и ясни правила за достъп до помощ, а в рамките на първата година - пилотно прилагане с осигурен ресурс. Подкрепата трябва да улеснява изпълнението на съдийските задължения, като запазва изцяло самостоятелната преценка на съдията по делото.

С уважение,
ВАСИЛ ПЕЛОВСКИ

Vasil Rumenov Pelovski
Digitally signed by Vasil Rumenov Pelovski
Date: 2026.10.30 16:06:15 +02'00'